

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica – Zagreb
UDK 268-053.6 (072.4)

BISSOLI, Cesare

Učitelju, gdje stanuješ? (Iv 1,38) : putokazi
za susret mladih s evanđeljem / Cesare Bissoli ;
[prijevod Rudi Paloš]. – Zagreb : Katehetski
salezijanski centar, 2005. (Biblioteka Iskustva ;
knj. 19)

Prijevod djela: *Maestro, dove abiti? (Gv. 1,38).*

ISBN 953-205-953-1

I. Evangelizacija – Mladež – Priručnik

450603047

ISBN 953-205-053-1

Središnja nadbiskupijska i
fakultetska knjižnica u Đakovu

700006897

Naslovnica:

Josip Botteri Dini, Vitraj u crkvi Sv. Križa, Zagreb, detalj
(snimio: Zvonimir Atletić)

Naslov izvornika:

Cesare Bissoli, *Maestro, dove abiti? (Gv 1,38).*

Itinerari giovanili con il vangelo

© 2002 by ELLEDICI, Leumann (To), Italia

Izdavač i copyright za hrvatski prijevod:

© 2005 by Katehetski salezijanski centar, Zagreb

Internet: <http://www.ksc.hr>

E-mail: ksc@zg.htnet.hr

Za izdavača: Bože Tadić

Prijevod: Rudi Paloš

Grafička oprema: Marijan Osman

Lektura: Vjeročka Ban

Tisak: »Denona« d.o.o., Zagreb

1 2 3 4 5 • 09 08 07 06 05

Tiskano u Hrvatskoj (lipanj 2005)

Printed in Croatia (June 2005)

13.09.2005

CESARE BISSOLI

UČITELJU, GDJE STANUJEŠ?

(Iv 1,38)

Putokazi za susret mladih s evanđeljem

KATEHETSKI SALEZIJANSKI CENTAR
ZAGREB, 2005.

»Zašto jede s carinicima i grešnicima?«

(Mk 2,16)

Molitva

Gospodine, danas je više nego jučer kršćanin suočen s ni-
malo lakim iskustvom. Kako, da se izrazimo jezikom Evan-
delja, postupati prema »carinicima i grešnicima«, odnosno
prema onima koji su ili se čini da jesu na rubu općega mora-
la? Ako se s njima družimo, drugi nas prozivaju, ali još prije
toga po svojoj savjesti znamo da postajemo suradnici zla, lju-
di na zlu glasu. Ako smo daleko od njih, postoji opasnost da se
zatvorimo u geto, tvoreći konformističke skupine... Je li mo-
guće pobediti osobe na zlu glasu, a da s njima ne dijelimo
djela? Kako szjedočiti evanđelje u graničnim situacijama, a
da ne izgubimo dušu? Tko je, Gospodine, »grešnik« u tvojim
očima? Postoji li spasenje za takozvane daleke? U današ-
njem ozračju pluralizma i homogenizacije, kako neka mlada
osoba koja je načinila kršćanski izbor može zadržati svoj iden-
titet a da od toga ne načini blago koje ljubomorno čuva, nego
da ga pretvori u dijalog s onima koji žive na drugoj obali? To
su pitanja, Gospodine, s kojima otvaramo naš susret s tobom,
želevi da nas prosvijetli tvoja riječ.

PRAVI DIO

ČITANJE TEKSTA

» Glasno se pročita odlomak iz Mk 2,13-17.

Opći pregled

• Ovo je odlomak o jednoj od Isusovih rasprava ili sukoba s farizejima tijekom njegova poslanja u Galileji. Marko je sakupio pet takvih rasprava u takozvanu »knjigu galilejskih sporova« (2,1-3,6). Druga »knjiga sporova u Jeruzalemu« nalazi se u završnom dijelu njegova Evanđelja (pogl. 11-12). Jedno je odmah očito: Isus nije imao lagano poslanje, oštro su ga osporavali, a poznato nam je i kako je na kraju završio. Božje kraljevstvo – rekao je on – raste poput malog zrna što pada na tlo kojega su tri četvrtine neplodne (usp. *Mk* 4,1-9), zarasle u korov. Izvan metafore, moramo prepoznati bitnu crtu kršćanske vjere: vjera se živi u oprečnim situacijama, koje međutim nikad nemaju posljednju riječ. U svakoj raspravi Isus uspijeva biti pobjednik, ne pomoću ohole prijetnje, nego pomoću jasne logike vjere koju on vrlo umiješno očituje.

• Pet rasprava odnosi se na Isusovo ponašanje u određenim životnim situacijama u kojima se on nalazi zajedno sa svojim učenicima.

Isus na određeni način pristupa stvarnosti, njegovi mu protivnici prigovaraju, Isus odlučno odgovara pomoću »mudre izreke«, riječima koje se tiču njega i njegovih učenika. Na taj način, s djelotvornošću koja je plod dijalektičke rasprave, jasnije upoznajemo bitne crte Isusova ja (kakvu je svijest imao o sebi) i učenikova identiteta (kakvu svijest traži od nas).

Slijed događanja

• Razgovor obuhvaća uvod koji služi kao pozadina (Isus je u punom misionarskom djelovanju) i tri dijela:
– Susret i poziv *Levi*a, carinika odnosno ubirača poreza (r. 13-14). Prema tradiciji, to je Matej (usp. *Mt* 11,9). Oblik tog prikaza je pripovijest o pozivu (usp. *Mk* 1,16-20).

– *Gozba* (r. 15). »U njegovoj kući«: u čijoj kući? Tradicionalno se misli na Levijevu kuću, po uzoru na Zakejevo iskustvo (usp. *Lk* 19,1-10). Može to međutim biti i Isusova kuća (zapravo Petrova, gdje je Isus boravio). U svakom slučaju, s njim su »carinici i grešnici«.

– *Dijalektičko sučeljavanje* između pismoznanaca i Isusa (r. 16-17): »Jede s grešnicima«; »Dodoh zvati grešnike«.

• Nastojat će se razmotriti *radnja pripovijesti* u trima koncentričnim krugovima:

– Prvi, vanjski krug je činjenica, tj. zajedništvo Isusova života s osobama koje su vjerski poglavari držali »nečistima«.

– Drugi je krug prigovor Isusu: jede s grešnicima.

– Treći krug je Isusov odlučan odgovor: došao je grešnicima kao što liječnik dolazi bolesnicima.

Na taj način najveću važnost ima završna Isusova riječ (r. 17).

To je poruka. Njoj valja posvetiti veću pažnju.

Glavni likovi

Možemo ih podijeliti u pet kategorija: mnoštvo, učenici, Levi s carinicima i grešnicima, farizejski pismoznanci, Isus.

Prva tri su pasivni sudionici, predmet rasprave; pismoznanci i Isus su djelatni protagonisti na suprotstavljenim položajima.

Mnoštvo

Ostaje na pragu. Epizoda se događa u »kući«. Međutim, »što na uho čujete«, upozorava Isus »propovijedajte na krovovima« (*Mt* 10,27), bit će predmet javnog naučavanja.

Grešnici žive među mnoštvom. Nad mnoštvom se Isus »sažali jer bijahu kao ovce bez pastira« (Mk 6,34). Za puk Isus postaje »liječnikom« od tolikih bolesti (usp. Mk 6,53-56).

Učenici

Uključeni su u dvije suprotne vrste odnosa s Isusom:
– odnos za: zajedno su s Isusom za stolom grešnika (r. 15),

– odnos protiv: pismoznanci ih uvlače kako bi ih odvojili od Isusa i suprotstavili mu ih. Njima su upućene protivničke primjedbe. Pokret je jasan: odvojiti Isusove učenike od Isusa. Isusov će zadatak biti da završnom riječju objasni istinu o svom položaju.

Otada će učenici nastaviti biti posrednici kako bi razumjeli učitelja, ali na dobar način, a to će biti i oni u nevoljama protivljenja. »Nije učenik nad učiteljem« (Mt 10,24). »Ako su mene progonili, i vas će progoniti« (Jv 15,20).

Levi, carinici i grešnici

• Levi (=Matej?) je carinik, ubirač poreza u Kafarnaumu, gradu koji je kao trgovačko čvorište na putu za Damask bio prilično važno carinsko mjesto. Levi je služio pod Herodom Antipom (Herod iz Isusove Muke), a zapravo u korist gramzivih rimskih gospodara. Kao što ćemo malo kasnije objasniti, to zvanje nije bilo cijenjeno zbog brojnih nepravdi.

• »Carinici i grešnici« ovdje postaju jedinstvena formulacija za one – nadodajući bludnice (usp. Mt 21,31) – koji su izvan Božjega zakona, pa prema tome i izvan Božjega kraljevstva. To su oni koji vode nemoralan život kao prevaranti, kradljivci i preljubnici, ali i oni koji obavljaju službu koja je mogla dovesti do moralnog ili

običnog obrednog prekršaja u pogledu čistoće tijela i brojnih drugih propisa o moralnoj ili tjelesnoj čistoći (usp. Mk 7,12). To su bili pastiri (prvi svjedoci Isusova rođenja! Lk 2,1sl), čuvari magaraca, putujući trgovci, kožari i ubirači poreza. Prema Zakejevima riječima, mnogi bijahu varalice i kradljivci (usp. Lk 19,8).

• Ovdje se međutim ne spominje grešan Levijev položaj. Ne stoga što ne bi moglo biti tako, nego zato što je Isusu bilo važno ono što se moglo dogoditi nakon grijeha. On vidi i želi da Levi bude njegov učenik. »Slijedi me.« Levi ga je odmah »slijedio«. To je klasična shema poziva koju Marko predlaže kao prisposobu na početku Evandjelja, u pozivu prvim učenicima, (1,4-16) a koja se sjajno ostvaruje – tada napuštajući mreže, sada napuštajući novac.

Nitko, koliko god bio izložen životnim opasnostima i ogrezoao u zlo, ne može biti izdvojen od poziva za Kraljevstvo, pa prema tome niti od poziva da bude Kristov učenik (očito je da su mnogi grešnici slijedili Isusa, r. 15).

Sučeljavanje Isusa s njegovim protivnicima odvija se na razini teoloških pitanja, a ne s obzirom na uljudno ponašanje.

Pismoznanci farizejske sljedbe

• Pismoznanci su bili *kulturni ljudi onoga vremena*, proučavatelji i tumači zakona. Pripadali su vjerskoj sljedbi farizeja, čija je uloga bila strogo obdržavanje zakona. Uživali su ogroman ugled u narodu.

Jasno je da, prema svojoj religioznoj tradiciji, nisu mogli prihvatiti da Isus, rabi poput njih, pohodi »grešnike« koje su oni tako jasno svrstali, a još manje da to bude u ugodnom okruženju gozbe! Za njih je to bilo načelno pitanje, zbog čega su Isusa držali nepravovjer-

nim židovom. Pitanje je ozbiljno. Stoga je Isusov postupak još znakovitiji i odjekuje kao čin učiteljstva.

- Iste protivnike vidjet ćemo *tijekom čitavog razdoblja Isusova poslanja*, posebice kod rasprava. Uočljivo je da ne ulaze u kuću, ne žele se onečistiti. Još se ne usuduju izravno napasti Krista (učinit će to u sljedećim raspravama), ali se obraćaju učenicima, kao da žele javno pokazati njihov loš izbor time što su »slijedili« Isusa: nisu li konačno oni u svemu slični »carinicima i grešnicima«, tom prijepornom čovjeku Leviju?

Ukratko, prisustvujemo istinskom i stvarnom napadu na toga mladog rabija koji izaziva snebivanje i na njegov način poimanja učenitstva.

Isus

- U svim se raspravama pojavljuje kao »onaj koji vlada riječima«, onaj tko suvereno odlučuje po svojoj *vladstoj volji*, ne pitajući »nadležne vlasti« ili ondašnje intelektualce. Pripovijest započinje suverenim izborom carinika: »Slijedi me«, a završava načelnim obrazloženjem koje proizlazi iz njegova identiteta i vlasti: »Došao sam (=Otac me poslao) pozvati grešnike.«

- Ne znači ozloglasiti istinu onoga tko živi u zlu, nego ga promatrati s Božjega gledišta, kao nekoga koga *milosrde zove* da sudjeluje u Kraljevstvu i »obrati se te vjeruje evandelju« (usp. *Mk* 1,15). »Slijediti Isusa« znači hodati s njime cijeloga svog života, prihvaćajući kao posljedicu križ (usp. *Mk* 8,34). Prema tome poziv grešnika dio je logike poziva u Kraljevstvo sa zahtjevima koje taj dar i zadaća podrazumijevaju. Nije to neko brzo od-rješenje, nego organiziranje ozbiljnoga puta.

- Način pripovijedanja jasno pokazuje *Kristovu naklonost prema grešnicima*, ne u smislu klasnog izbora, nego

kao odabir onoga tko je u opasnosti te je potrebitiji Kraljevstva. Stoga ga stalno vidimo kako ih traži i živi među njima, kao što je to već učinio kod krštenja (usp. *Mk* 1,4-5.9). »Bolesni trebaju liječnika.« Možda u Isusovim riječima ima i fine ironije: tko je dovoljno zdrav i pravedan da ga »liječnik« Krist ne bi trebao pozvati? Kritizirajući Krista, pismoznanci se stavljaju na stranu grešnika, pa je prema tome Krist došao i za njih, navješćujući Očevu milosrde. Doista, Krist ih posjećuje, među njima ima prijatelje (usp. *Lk* 7,36; 14,1sl; *Mk* 12,28.34; 15,42). Nažalost, oni odbijaju, jer »su slijepi, vode slijepaca« (usp. *Mt* 15,14).

Više od riječi na neki način pogada određeni postupak. On »jede s njima«, u zajedništvu je s njima, prema snažnom odjeku takvog čina u antičkom svijetu. Ako se prihvatiti kao vjerojatno da je Isus pozvao u »svoju kuću« Levija i njegove prijatelje, zajedništvo uključuje kruh i krov, prema tome dušu, postajući postupak »sveobuhvatnog liječnika«.

Poznato je da je to bila Kristova praksa, tako da su ga zvali »izjelicom i vinopijom, prijateljem carinika i grešnika« (Mt 11,19).

Poruka

- Isus je došao biti *čovjekovim liječnikom*, njegovati ga u njegovoj bolesti tijela i duše, navješćujući mu Božje kraljevstvo. On kaže »došao«, prema tome želi reći da ga je Bog zato poslao. Izvan toga stava »zdravlje-spasenje« u ime Božje prema čovjeku grešniku, Isusa se potcjenjuje, omalovažava, izobličuje, izdaje.

- Njegovo služenje *ne mogu zaustaviti* ocjene koje ometaju njegovo poslanje milosrda prema čovjeku, pa bio to i veliki »Božji zakon«, bilo stoga što Bog želi biti

ono što Isus predstavlja (njegov konačni zakon je zakon ljubavi), bilo zato što vlasti koje ga tumače ograničavaju zakon na vanjske stvari i na ono što je sporedno, protiv čega će se Isus boriti sve do kraja (usp. te galilejske rasprave i *Mk 7,1-23*). To je jasno u Matejevju pripovijedanju, koji između govora o liječniku i poziva grešnika (*Mk 2,17*) uvodi jasno mjerilo: »Hajdete i proučite što znači: *milosrđe mi je milo, a ne žrtva*« (*Mt 9,13*).

- Poslanje liječnika Isus izvršava »pozivajući da ga slijede«: *velikodusan poziv i bezuvjetno nasljedovanje* Isusa jamče Isusovo »ozdravljenje«. S tog su gledišta brojna Isusova ozdravljenja više od čina dobrote, postaju sakrament Krista liječnika, koji ozdravlja čitava čovjeka.

- Isus ne pravi razlike među ljudima. Grešnici su ohrabreni, jer ih Bog sam prvi traži. Pravednici nisu isključeni, ako se, prihvaćajući da trebaju Krista, ne isključe sami poput farizeja iz Evanđelja (usp. *Lk 18,9-14*), i, nažalost, kao pismoznana iz ove rasprave.

- U tekstu se odražava nimalo lagan hod *prve kršćanske zajednice* koju Duh usmjeruje prema židovima, poganimima, koji su posebno »nečisti«, usred brojnih suprotstavljanja judaizana (usp. Djela apostolska). Isusova riječ iz Evanđelja i njegova praksa postaju svijetlo i neuklonjiv misijski putokaz.

- Napokon se valja prisjetiti bitne oznake života koji se spominje u pripovijesti. *Isus ne daje popuste*.

Ne daje popust na milosrđe sveopćega Oca koje on onoga tko je pozvan, što je uključeno u onaj neodgodivi imperativ »Podi za mnom!« i u odgovor bez oklijevanja »Pode za njim«. Bogatstvo izraza (nasljedovanje) dovoljno govori o ozbiljnosti dara i zadaće.

➤ *Drugo čitanje* teksta zaključuje prvi dio susreta.

POVEZIVANJE SA ŽIVOTOM

Ta epizoda Isusova života nije najvažnija, ali svakako jasno očituje njegov identitet pomoću njegovih vlastitih riječi (osobno!) te je puna modernoga duha po predmetu kojim se bavi. Pokušat ćemo uočiti nekoliko vidova tog evandeoskog humanizma, koji trajno oblikuje Kristovo nasljedstvo.

1. Za evandeoski humanizam je tipično da je upravo on za čovjeka *božanska »terapeutska milost*«. Zbog toga se Bog ne ograničava samo na stvaranje čovjeka, nego ga i njeguje, znajući za njegovo trpljenje, bolesti i padove. Bog je zabrinut zato što je riječ o ozbiljnoj situaciji, tim više što čovjek toga nije svjestan te izjavljuje da je »zdrav«, »pravedan«.

2. *Isus je »ozdravitelj*«. To nam je poznato iz brojnih evandeoskih prizora. Važno je nadići površinsku sliku. Čineći »čudo u Kani«, Isus ne želi potvrditi neku posebnu vrijednost vina ni samo izaći ususret mladencima u nevolji. Isus zapravo želi dati znak izuzetnog bogatstva mesijanskog kraljevstva koje je došao navijestiti. Jednako tako svojim ozdravljenjima novi rabi ne namjera va izvesti samo neke pobožne čine. On želi jasno pokazati snagu kraljevstva Božjega nad nepokretnošću i sveopćom nemoći osobe. Pritom se skrb za duše jasno pokazuje u ozbiljnosti brige za tijelo. Tako briga za jedno postaje i znak brige za drugo, prema pripovijesti o tuzetome koji je spušten s krova, ozdravljen i kojemu su oprostene grijesi (usp. *Mk 2,1-12*).

3. Evanđelje, kao što je svojstveno liječniku, ima *brabrost da bude gorko*, tj. da prije svega javno proglasi kako su ga svi potrebiti, jer su svi ljudi zgriješili, svi su ranjeni, pa

su prema tome svi potrebiti Božjega milosrđa. »Tko je bez grijeha, neka prvi baci kamen« (Iv 8,7). Valja prihvatiti neizbježnu presudu da smo svi siromasi i potrebiti Božje »skrbi«. Onome koji odbija ona je najviše potrebna! Jednom riječju, evanđelje je čista milost, ne rađa se po čovjekovim zaslugama, ali pomaže čovjeku da ih ostvari.

4. Događa se nažalost da čovjek *diskriminira druge* pred Bogom, ubrajajući se među pravednike, a trpajući druge među grešnike. Isus jasno razbija taj stereotip, hodeći izravno prema odbačenima. Još jednom, on to ne čini stoga što su različiti od onih koji su stvarno grešnici, nego zato što su Božja djeca koja su dvaput izgubljeni: zbog svojih grijeha i zbog konformista koji ih isključuju iz ljudskoga društva.

5. Isus uči da su grešnici *providonosni znak Božjega milosrđa*, zato što ne samo da imaju mogućnost primiti je, nego zato što ih Bog u Kristu traži i poziva u svoju kuću. Osim toga, mnogi su spremni slijediti ga poput Levija, Zakeja i Magdalene.

6. *Prema tome, opasno je sam sebe proglasiti pravednikom.* Nije dovoljna vlastita savjest, osim ako je otvorim Božjem milosrđu te po primjeru Isusovu postanem spreman blagovati s grešnicima, kako bih s drugima podijelio milosrđe koje sam prvi primio. U toj perspektivi istinito je i ono suprotno. Sagriješit ćemo kao pismoznanci ako, stavljajući se na njihovu stranu, strogo osudimo grešnike, ne predlažući i njima poziv nebeskog liječnika. Evanđeoski humanizam koji jasno proizlazi iz tog pripovijedanja potvrđuje da jedini način suodnosa među osobama nije suprotstavljanje ili odbacivanje, nego dijalog siromašnih grešnika koje Bog poziva i oprašta im.

7. Napokon jedna paradoksalna činjenica: čini se da se istina evanđelja rađa u *patnji suprotnosti*.

Takva je sveukupna Isusova povijest, takva je rasprava koja nas zanima. To je mučna istina koja izranja iz raskrinkavanja ograničenog humanizma, koji se ponekad prekriva plaštom religioznosti. Isus želi pomoći ljudima da postanu toga svjesni. Pismoznanci se obraćaju učenicima, ali je Isus jedini koji jasno odgovara.

TREĆI DIO

POTICAJI ZA ZAJEDNIČKI RAZGOVOR

Pripovijest nije bez izazova koji potiču razmišljanje u skupini.

1. Prvi izazov odnosi se na *naš osobni odnos s Kristom*. Promatramo li ga kao liječnika? Uočavamo li stoga svoje stanje, da smo jadni grešnici (to kažemo u klasičnim molitvama Očenaša i Zdravomarije), da ga trebamo? Upitaj se koje su tvoje ljudske (fizičke, moralne, vjerske) slabosti i nastoj ih priopćiti svom božanskom Liječniku.

2. Kako *vrednujemo takozvane »grešnike«*, one koji su »daleko«? Izdvajamo li ih kao one koji su opasni i nepopravljivi? Susrećemo li ih ne vodeći računa o tome da ih Bog u svom milosrđu traži, potvrđujući njihovo ponašanje, kao da Isus nije došao liječiti njihove »bolesti«? Ili ipak uspijevamo ispod misli i ponašanja punih pogrešaka, koje ne možemo prihvatiti, uočiti otajstvo osobe koja je pozvana na nasljedovanje Isusa i na sudjelovanje kod njegova stola? Odnosimo li se prema njima moleći se, primjerno svjedočeći, izražavajući spremnost za pomoć i razgovor?

3. Jesmo li izloženi *kompleksu pismoznancu* koji osuđuju te se u ime »vjere po njihovom« zatvaraju velikim

obzorjima nade koja je otvorio Isus? Postoji li nešto »sektaško« u našim mislima, riječima, djelovanju prema onima koji su različiti od nas? Dopuštamo li da nas pokrene pozitivni, optimistički smisao evanđelja, koji je i u ovom trećem tisućljeću kao i u prvome sposoban podići sinove Božje?

4. Još jedan naglasak: *pismoznanać vrednije druge* ostajući izvan prostorije u kojoj Gospodin blaguje. On više vjeruje u nauk, kodeks, obrede, tradicije. Voli posredovati prema teoretskim kriterijima. Riječ je međutim o tome da valja ući u svijet osoba, zaprljati si ruke razgovarajući s grešnicima, kao mjerilo vrednovanja očuvavši primjer Isusa, koji se u potpunosti posvetio ne opravdavanju grijeha, nego ozdravljanju grešnika. Jesmo li sposobni živjeti to razlikovanje između grijeha koji valja osuditi i grešnika kojega valja ozdraviti? Kako u našim prijateljstvima živimo pripovijest iz Evanđelja o kojoj smo razmatrali?

➔ *Posljednje čitanje teksta može pomoći u sređivanju sakupljenih misli i dojmova.*

Zaključna molitva

(Savjetuje se da se među sudionicima potaknu zazivi koji su povezani s temom susreta. Mogu se uzeti i sljedeći.)

– Gospodine Isuse, prijatelju carinika i grešnika, i ja se odlučno ubrajam u tu tvoju skupinu, jer mi je potreban netko poput tebe, štoviše, potreban si mi ti, netko mi neće samo reći da sam pogriješio, nego će me prihvatiti onakva kakav jesam i pomoći mi da ponovno ustanem.

– Gospodine, snažna je ova tvoja pouka: ti nikoga nikada ne odbacuješ. Nije ti nepoznato da su oko tebe,

jućer kao i danas, mnogi sveci i grešnici, hipokriti i iskrene osobe, ljudi koji iskorištavaju tvoje ime i drugi koji daju život za tebe. Ti to ne zanemaruješ niti preko toga prelaziš. Ti samo zoveš, prihvaćaš i obnavljaš srce i savjest osoba. Ja sam jedan od tih. Gospodine, smiluj se.

– Oslobodi me, Gospodine, od kompleksa pismoznanaća koje sam susreo. Riječ je o onima koji misle da znaju sve o Bogu i čovjeku te više nisu ni sposobni prihvatiti nove riječi, iznenađenja ljubavi koja siješ među nama. Pomozi mi, Gospodine, da ne budem zbunjen zbog evanđelja, nego da ga uvijek iznova primam kao da je to prvi put, molim te.

– Isuse, osjećamo da imamo skrivene rane u duši i tijelu... Možda idemo na terapiju i to je dobro, ali postoji opasnost da zaboravimo tebe, našeg liječnika. Ti nas prihvaćaš bez najave i bez velikih troškova. Pomozi nam da se u tebe uzdamo i da tražimo tvoju pomoć, molimo te.

– Gospodine, pomozi nam da budemo naraštaj koji nikoga ne diskriminira zbog boje kože, jezika pa ni zbog iskvarene moralnosti. I u tom nam slučaju zapovijedaš da sve ljubimo u tvoje ime i po uzoru na tebe, jer se tada događa čudo ozdravljenja i promjene. I ja sam napokon jedan od onih koje si ti ozdravio! Zahvaljujem ti.

Gospodine, kad kažemo da si ti spasitelj, svjesni smo da si spasitelj sviju, bez iznimke: važno je priznati da si nam svi-ma potreban. Upravo tu mi moderni mladi proživljavamo čudnu dvoznačnost: uočavamo svoju krhkost, priznajemo i svoj grijeh, ali ostajemo sjediti na zidicu ili klupi (zar se ne kaže za nas da smo djeca zidova i klupa?), gotovo nesposobni da ti dopustimo da se brineš za nas. Gospodine, pozovi nas da ustanemo, kao što si učinio s Levijem-Matejem. Neka nas

oganj tvoga duba potakne da te slijedimo. Kad smo s tobom, neka se razbije veo izvjestačenosti, brige što će reći drugi, jer ti si onaj Drugi koji nam je potreban. Amen.

Isusov Bog nije plaća koju bi religija trebala dati kreposnima i odbiti grešnicima. Želi li kršćanstvo biti *kršćanska* religija, koja prema tome oponaša ono što je učinio Isus, treba prema ženi preljubnici, bludnici i carniku postupati kao što je prema njima postupao Isus, a ne kao što prema njima spontano postupaju razni građanski, društveni, moralni pa i religiozni sustavi. Bog Isusa Krista nije nagrada za obraćena grešnika. Naprotiv, čini se da je obraćeni grešnik nagrada za Boga, želimo li vjerovati brojnim prisporobama... Možemo se pitati zašto se tako malo tražila specifičnost kršćanskog morala pa prema tome i kršćanske moralne formacije, u stavovima koji su specifični za ono što je učinio Isus i koji bi prema tome trebali biti jednako tako specifični za kršćanstvo: večerati s bludnicama, ne načiniti od Boga nagradu za pravednike, nego od onoga što je bilo izgubljeno načiniti nagradu za Boga. (J. M. Pohier)